

ASEPSİ UYGULAMALARI

İçerik

- ASEPSİNİN TANIMI VE ÇEŞİTLERİ
- TIBBİ ASEPSİ
- CERRAHİ ASEPSİ
- ANTİSEPSİ
- DEZENFEKSİYON
- STERİLİZASYON VE YÖNTEMLERİ

ASEPSİNİN TANIMI

- Asepsinin kelime anlamı patojen mikroorganizmalardan tamamen yok edilmelidir.

Çeşitleri

- **Tıbbi Asepsi:** Tıbbî asepsi, patojen mikroorganizmaların bir kimseden diğerine geçmemesi için önlemlerin alınmasıdır.
- **Cerrahi Asepsi:** Cerrahîde kullanılacak eşya ve aletleri, ameliyathaneyi tüm mikroorganizmalardan arındıran uygulamalara denir.

ASEPSİ

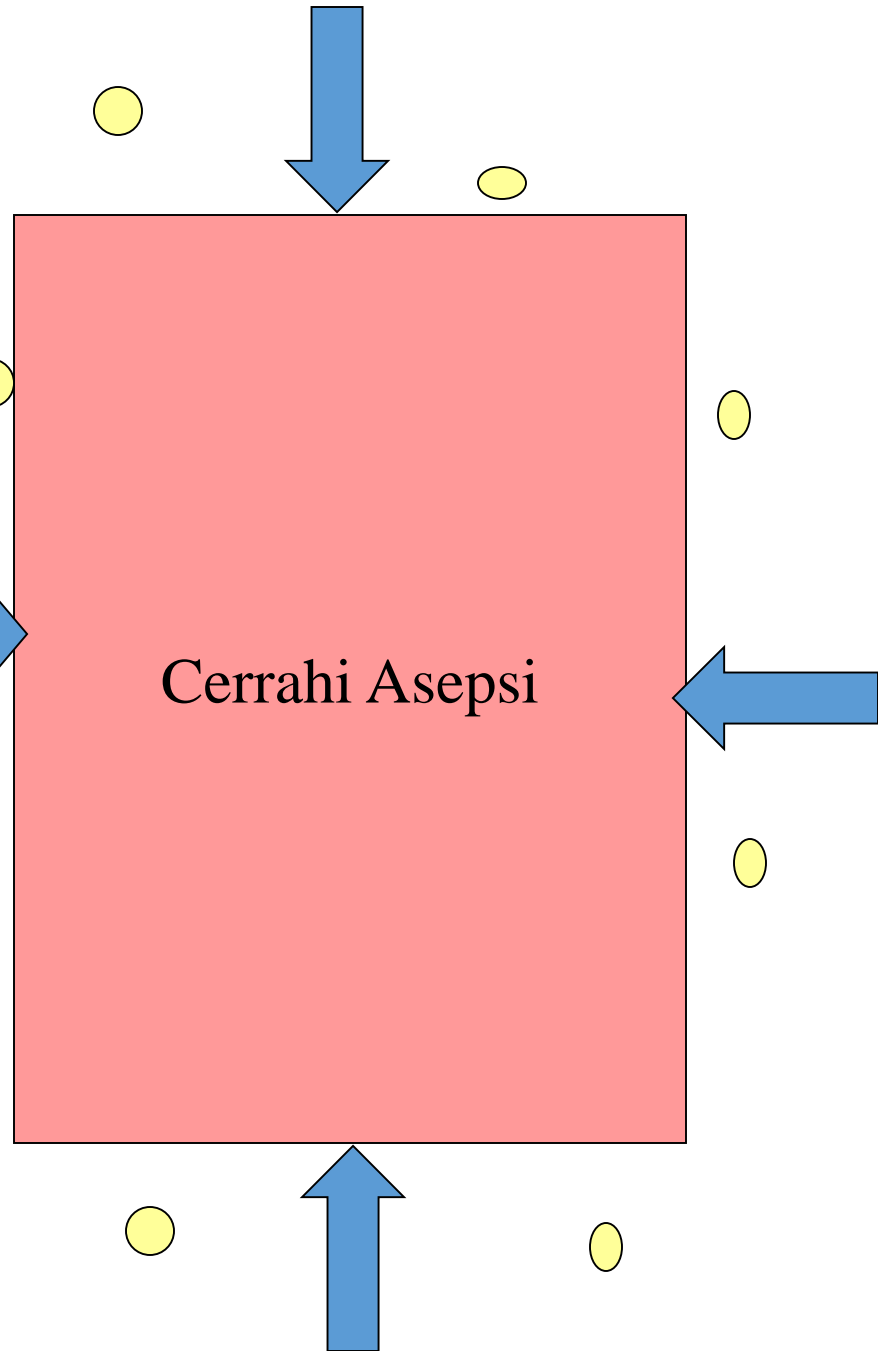
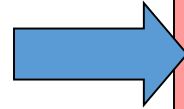
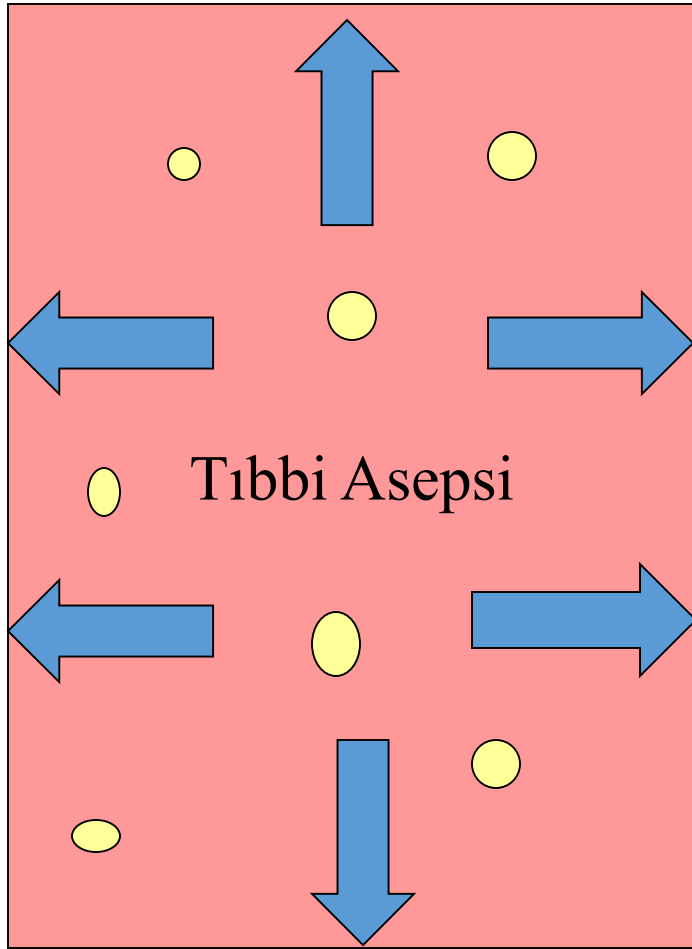
Hastalık yapan mikroorganizmaların yokluğu

Tıbbi

Patojenlerin sayısını azaltan ve yayılımını engelleyen uygulamalar

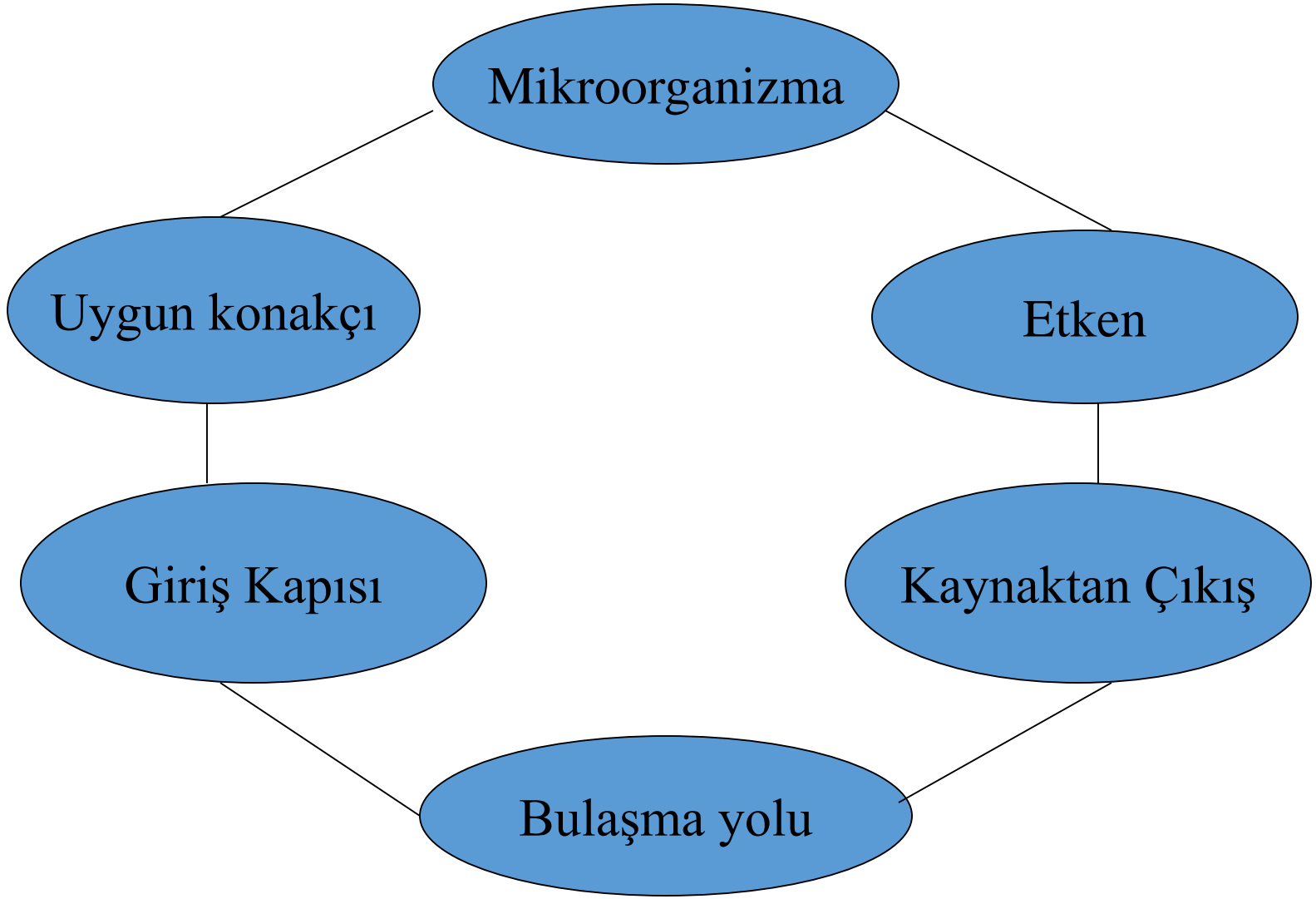
Cerrahi

Cisimleri ve bölgeyi tüm mikroorganizmalardan arındırmayı ve bu koşulları devam ettirmeyi amaçlayan uygulamalar



Hastane Enfeksiyonları

- Hastane enfeksiyonları (nazokomiyal enfeksiyonlar), kaynağını hastaneden alan enfeksiyonlar olarak tanımlanır.
- Hastadan alınan enfeksiyon etkeni bir başkasına ya da hastadan hastaya taşınabilir.



ENFEKSİYON ZİNCİRİ

Enfeksiyon Zinciri

Enfeksiyon etkeni	Tüm Mikroorganizmalar (sayısı, virulansı, bireyin bağışıklık sistemi, m.o ile temas süresi, yakınlığı) (normal flora)
Kaynak	m.o'ların büyüyüp çoğaldığı ortamdır (insan, hayvan, toprak, su, süt, cisimler)
Çıkış kapısı	m.o'ların ana kaynaktan çıkma kapısı (insanda solumun, boşaltım sistemi gibi)
Taşınma yolu	Çeşitli taşıyıcı araçlar (dokunma, öpme, cinsel ilişki, hapşırma, sivrisinek gibi)
Giriş kapısı	m.o'ların başka bir canlıya giriş kapısı (giriş kapısının aynısı)
Uygun konakçı	m.o'ların varlığını sürdürebilmek için yerleştiği konakçı

Uygun Konakçı

- Sağlam deri bütünlüğü bozulması
- Mide ve genitoüriner sistemde pH'yı deęiřtiren durumlar
- Vücuttaki beyaz küre sayısı
- Yaş, ırk ve kalıtım ile ilgili faktörler
- Bağışıklık sistemi etkilenmiş kişiler
- Yorgunluk, beslenme bozukluęu, ilaçlar
- Stres
- Yoğun tedavi ve invaziv giriřimler

Enfeksiyona karşı vücutun savunması

- Deri, mukoza ve vücut salgıları
- Çeşitli organlarda özelleşmiş yapılar (solumun yollarındaki silialar)
- İnflamasyon süreci
- Bağışıklık süreci

Terminoloji

- Kontaminasyon.bulaşma
- Dezenfeksiyon: mo.ların sporlu şekilleri hariç cansız ortamdan patojenlerin uzaklaştırılması
- Antisepsi: canlı yüzeylerden mo.ların uzaklaştırılması
- Sterilizasyon: tüm mo.ların yokluğu

El Yıkama









Hastane Enfeksiyonlarının Önlenmesi

- Hastane ortamının sistemik dezenfeksiyonunun
- Hasta ve ziyaretçilerinin kontrolü
- Hasta odalarının havalandırılması, uygun ısı ve aydınlatmasının olması
- Tüm hastane personelinin hijyen kurallarına uymaları için hizmet içi eğitim
- Ellerin yıkanması

Hastane Enfeksiyonlarının Önlenmesi

- Uygun sterilizasyon yöntemleri
- Tek kullanımlık malzemenin tercih edilmesi
- Enfeksiyon kontrol komitelerinin kurulması
- Tıbbî atık kontrolü
- Uygun izolasyon tekniği kullanımı

Hastane Atıkları

- Ev atıkları
- Tıbbî atıklar
- Radyoaktif atıklar
- Tehlikeli kimyasal atıklar

Tıbbî Atıklar

- İnsan doku ve organları
- Kan ve vücut sıvısı bulaşmış atıklar
- Hastalarla temas etmiş yemek artıkları
- İntaniye (bulaşıcı hastalık) ve acil servis atıkları
- İdrar ve dışkı kapları, dışkı ile bulaşmış eşyalar,
- Tek kullanımlık çamaşırlar
- Ameliyat önlükleri, eldivenler, maskeler, drenaj tüpleri, entübasyon setleri
- İzolasyon atıkları
- Sargılar, bandajlar, pansuman atıkları
- Zamanı dolmuş ilâçlar
- Laboratuvar ve deney hayvanları atıkları

Tıbbî atıklar;
kırmızı renkli,
150 mikron kalınlığında, üzerinde
"Dikkat Tıbbî Atık"
ibaresi ve uluslararası klinik atıklar amblemi bulunan özel
torbalarda topla



Tıbbi Atık Kutuları



Kesinlikle Enfeksiyonlardan Korunması Gereken Alanlar

- Yoğun bakım üniteleri, transplantasyon ve yanık bakım üniteleri, ameliyathaneler, doğum birimleri ve sterilizasyon üniteleridir.

Enfeksiyonların Kolayca Yayılabilceği Alanlar

- Septik ameliyathane birimleri, yoğun bakım üniteleri, diyaliz üniteleri ve çocuk poliklinikleridir.

Orta Derecede Enfeksiyon Taşıyan Alanlar

- Ambulans ve alanları, poliklinikler, laboratuvarlar, mutfaklar, çamaşırhaneler, hasta kabul birimleri ve sanitasyon alanlardır. Yüzey dezenfeksiyonu yüzeyi silme ve/veya sprey dezenfeksiyon yöntemi ile yapılır.

Tıbbi Aseptik Tekniklerin Etkili Olabilmesi İçin Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar

- Hastanede görevli tüm personel, tıbbi asepsi kurallarına uymalıdır.
- Hasta ziyaretçilerinin hastaneye giriş ve çıkışları kontrol edilmeli ve gerekli ünitelerde galoş kullanımı zorunlu hâle getirilmelidir.
- Her personel önlük giymelidir.
- Hastane içi yüzeysel dezenfeksiyonu eğitimli personel tarafından yapılmalıdır.
- Hastane atıkları eğitimli personel tarafından toplanmalı ve atık toplama merkezine getirilmelidir.

İzolasyon

- Koruyucu bir uygulamadır
- Enfekte hastadan çevreye m.o'ların yayılması önlemek için:
 - Hasta ile temas
 - Atıkların imhası
 - Özel oda
 - Gömlek, maske, eldiven kullanımı
 - Çift torba yöntemi

İzolasyon çeşitleri

- Katı izolasyon
- Temas izolasyonu
- Solumun izolasyonu
- Enterik izolasyon
- Akıntı-salgı izolasyonu
- Kan-vücut sıvıları izolasyonu
- Koruyucu-ters izolasyon

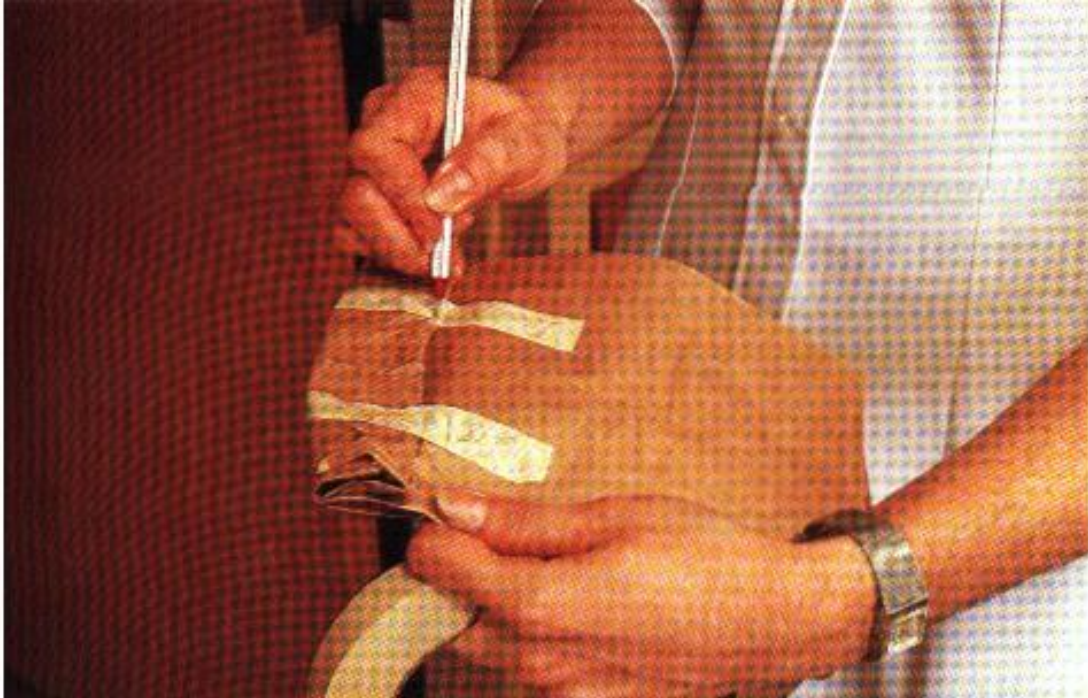
İzolasyon odasına girerken gömlek giyilmelidir.



İzolasyon odasından kirli malzeme uzaklaştırılması



İzolasyon odasında kullanılan
malzemenin sterilizasyona
gönderilmesi



İzolasyon Odalarında Eller

- Hasta odasına girerken ve çıkarken,
- Hastaya bakım vermeden önce ve sonra,
- Enjektör, kateter, idrar torbası v.b. gereçleri kullanmadan önce ve sonra,
- İlaçları ve yemekleri dağıtmadan önce mutlaka yıkanmalıdır.

Cerrahi Asepsi



Kuralları
ÇOK
kesindir

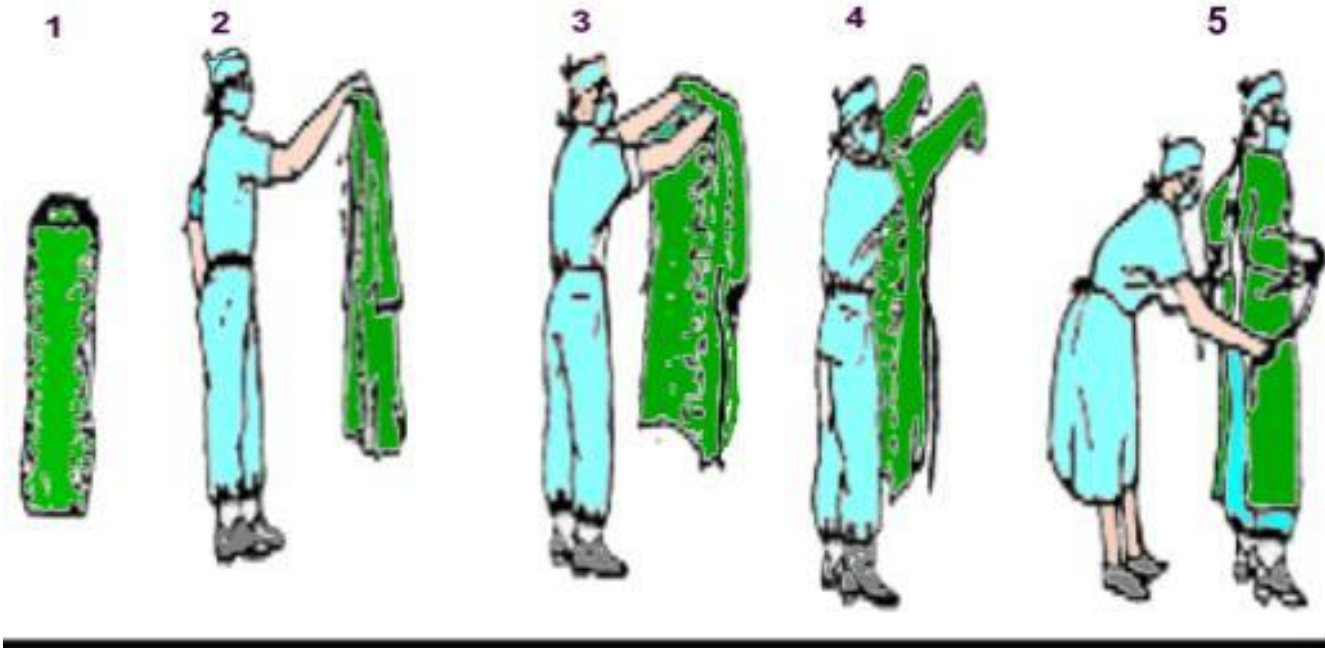
Cerrahi Asepsi Uygulamaları

- **Cerrahi El Yıkama**
- **Steril Gömleđin Giyilmesi**
- **Steril Eldivenin Giyilmesi**
- **Steril Alanın  zelliđi**

Cerrahi El Yıkama

- Cerrahi uygulamalarda cerrahî el yıkama yapılmalıdır.
- Bu yıkamada eller üç dakika su ve antiseptik solüsyonla oarak yıkanmalıdır.

Steril G6mleđin Giyilmesi



Maske ve Bone Kullanımı



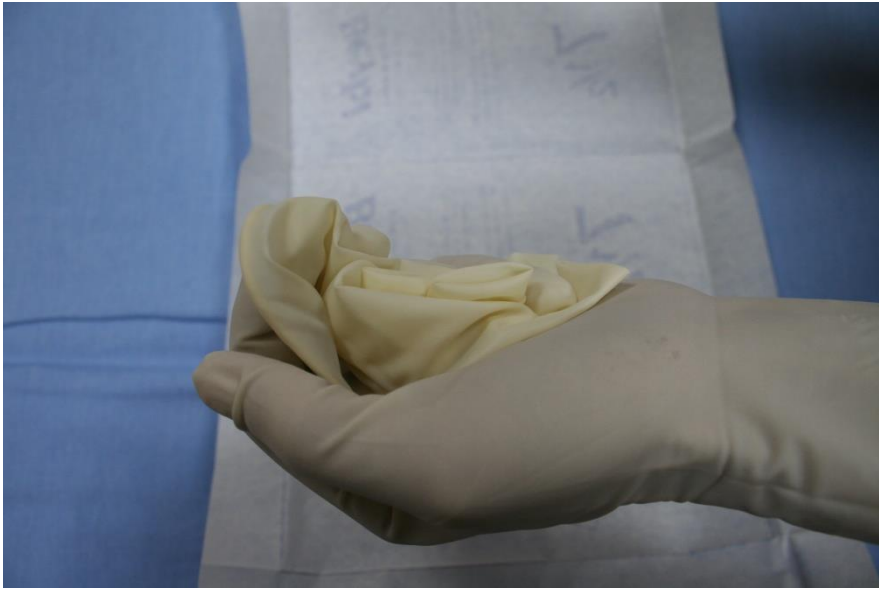
Steril Eldiven Giyme





Kullandıktan Sonra
Eldiveni Çıkartma





Eldiven Kullanımında Standartlar

- İnvazif işlemlerden önce (IV kateterizasyon gibi),
- Hastanın kan, vücut sıvısı ve derideki açık yarası ile temas etmeden önce,
- İmmun yetmezlikli ve yenidoğanlara temas öncesinde,
- Her türlü yara ile temastan önce,
- Mikroorganizma bulaşım olasılığı yüksek olan aletlerle temastan önce,
- İnfekte veya infeksiyon gelişmesi beklenen hastalarda

Eldiven Kullanımında Standartları

Yoğun bakım ünitelerinde hastalarla temastan önce dikkat edilmesi gereken noktalar:

- Eldiven sızdırmaz bir bariyer değildir. Çıkartıldıktan sonra eller yıkanmalıdır.
- Doğrudan hasta bakımında eldiven kullanılabilir. Ancak temiz yatağa çarşaf sererken eldiven giymeye gerek yoktur.
- Sorumsuz eldiven kullanımı infeksiyonun yayılmasına neden olur. Sağlık görevlilerinin sadece kendisini korumak kaygısı olduğunu gösteri

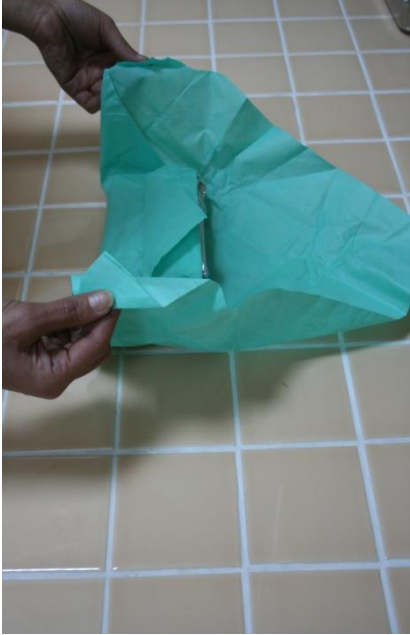
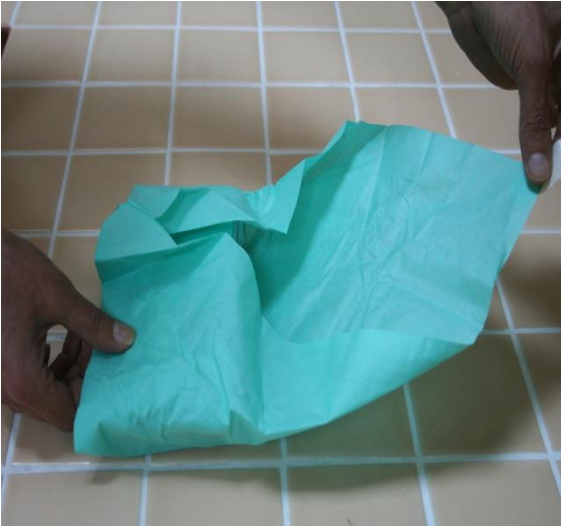
Steril Alanın Özelliđi

- Steril alan, cerrahî işlemlerin yapıldığı alandır.
- Steril alan, temiz, kuru ve düz yüzeye çok katlı steril kompreslerin serilmesi ile elde edilir.
- Steril alana daima yüz dönük olmalı ve bu alanlar üzerine asla öksürülmemelidir.
- Cerrahî işlem yapılacak bölümde çalışacak personel; öncelikle el antisepsisini yapmalı, steril gömlek, bone, maske ve eldiven giymelidir.

Cerrahi asepsi ilkeleri

- Steril bir alan ya da malzeme bel seviyesi üzerinde tutulmalıdır. Steril alan görüş alanı içinde olmalı, steril alana sırt dönülmemelidir.
- Vücut içine yerleştirilen tüm kateter, soda ve tüpler steril teknik kullanarak yerleştirilmedir.
- Bir malzemenin sterilliğinden şüphe ediliyorsa steril olarak kabul edilmemelidir.

Steril Paket Açma



Dezenfeksiyonu Etkileyen Durumlar

- Dezenfekte Edilecek Malzemelerin Temizliđi
- Dezenfektan Maddenin Yođunluđu Ve Dezenfeksiyon Süresi

Sık Kullanılan Dezenfektan ve Antiseptikler

- Asit ve Alkaliler
- Tuzlar
- Oksidan Maddeler
- Halojenler
- Deterjanlar (Aritıcılar)
- Alkoller
- Fenolle
- Aldehitler
- Boyalar
- Gaz Dezenfektanlar

STERİLİZASYON VE YÖNTEMLERİ

- Isı ile sterilizasyon Yöntemleri
- Kimyasal Yöntemle Sterilizasyon
- Filtrasyonla Sterilizasyon
- Işınlardan Sterilizasyon